The First Telugu Bi weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper for H E H The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

హైదారాబాదు, (దక్కన్.)

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్థ ,, ,, ౩-౧౨-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౪

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, (Dn.) WEDNESDAY 11-1-33

ఒకవారము గడువాత ప్రాత ప్రతికకోరిన ఆక వెలకు పరిమితి లే..

సంపుటము ౭ } శా.శ. ౧౮౫౪ ఆంగీరస సం॥ పుష్య శు॥ ౧౫ బుధవారము ౧౧-౧-౧౯౩౩ తే ఘ॥ { సంచిక ౮౯

శాశ్వతాస్పృశ్యత నిరాధారము

శాస్త్రప్రమాణము

గాంధి మహాత్ముని ప్రకటన

[illegible] సనాతనవాదులగు పండితులు కొందరు గాంధిమహాత్మునితో కొన్నిరోజుల నుండి అస్పృశ్యతను గురించి ధర్మశాస్త్రము లేమి చెప్పుచున్నవో తమతమ యభిప్రాయములను గూర్చి వాదించియుండిరి అస్పృశ్యులనబడు వారికి దేవాలయముల లోనికి ప్రవేశము [illegible] మహాత్మునిచే [illegible] శాస్త్రములు ఒప్పుకొనుచున్నవను [illegible] ప్రకటన గావించినాడు.

„సనాతనపురపు భగవాన్ [illegible] శాస్త్రి గారితోను వారివెంట వచ్చినవారితోను మిత్రభావమున సంభాషించు భాగ్యము నాకు లభించినది అందరును [illegible] ఏపవిత్ర పక్షమునగాని ప్రతినిధులుగగాక తమ స్వీయముగతో సాధారణముగ అస్పృశ్యతను గూర్చియు ముఖ్యముగ దేవాలయ ప్రవేశోద్యమమును గూర్చియు నా యభిప్రాయమును తెలిసికొనగోర వచ్చిరని చెప్పిరి. వారు వాదించు సనాతన పక్షమును [illegible] చేయుటకు [illegible] వారు [illegible] ఉద్దేశించి [illegible]. వారితో నేను [illegible] సనాతన పండిత పక్ష వాదమును సంపూర్ణము [illegible] భగవాన్ [illegible] శాస్త్రి గారితో [illegible] ప్రకారము, [illegible] నాయభిప్రాయములను [illegible] నాకు తెలిసిన కొంతవరకు శాస్త్రములను [illegible] నేను [illegible] ఇరువురకు [illegible] రెండువిధముల వాదములను [illegible]. వారివాదములను [illegible] ఒప్పుకొను [illegible] నేను [illegible] చెప్పగలను. అయినను [illegible] దోషము [illegible] లేదు

[illegible]

ప్రతివాదములవలన యిప్పుడు హిందువులు పాటించుచున్న టువంటి అంటరానితనమునకు హిందూ శాస్త్రములలో ప్రమాణము [illegible] అస్పృశ్యతయను [illegible] సంపూర్ణముగా తెలుపక ఆ [illegible] గావించినాడు ఇప్పటి [illegible] వాద ప్రతివాదముల వలన [illegible] చెప్పుటకంటె అస్పృశ్యత [illegible] శాస్త్రము లేమి తెల్పునో అవిషయమున నాకు

[illegible] పండితుల యభిప్రాయము ను ప్రకటించుటకు మేలని దలచి [illegible] ప్రకటనకు [illegible] నా [illegible] గారును భగవాన్ [illegible] చేసినారు

హిందూ ధర్మశాస్త్రములు [illegible] అస్పృశ్యుల [illegible] (౧) [illegible]

[illegible]

సమాధానము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

౭. ఈ ... తెలుగుగారు శాస్త్రిగారు ... పదమును ఒప్పిగా ... శాస్త్రిగారికి వింతగ దోచినది '
... వింతగ దోచినదనుకొనుట విమర్శకులు తెచ్చి పెట్టుకొనిన వింతయే. నేను చెప్పినది శాస్త్రవర్ణిత సంగతి ... వ్యాఖ్యానించితిని. ఆంధ్రభాషయందు ... విమర్శకులే శాస్త్రిగారికి దోషారోపణ ... చేయుచున్నారు. అట్టికను ... సేపాలు!

౧. (తెక్కలి మున్నదో ఏమిచేయుచున్నదో తెలియదు) చరిత్ర పరిశోధక మండలికి కార్యదర్శియగు ... గారలు వ్రాసిన వింత చెప్పవలసినదేమున్నది? ... కన్నులుండియు జూడలేని ... చెవులుండియు వినలేని వారికి జూపించుట వినిపించుట బ్రహ్మకైన తరముగాదు. నేను కార్యదర్శినని విమర్శకులు కలగన్నారాయేమి?

౭ అ. ,,శాస్త్రిలవారికి దొరతనమువారి శాసన ప్రచురణములకు విపరీత సిద్ధాంతములు చేయక పరిశోధక మండలి పక్షమున వారు గావించు కృషి ఫలితము వెల్లడించుటవసరము.

౫. వీరి అవసర మహా తీర్మానమునకు మా సత్పదనంతాభి వందనములు

౬. అ ,,నా మాతృభూమి యగు తెకలిన నున్న ఈ పరిశోధక సంఘంలో నాకు బరిచయ మవసరము. ఒకమాలు ... యుండిచేసిన పరిశోధనములు, నిబంధనలు ... వారికి కూడ సంబంధములోనికి దేగిలరని శాస్త్రిగారిని కోరుచున్నాను.

... గయాదేని విమర్శకులు పరిశోధక మండలి కార్యదర్శిగా ... స్వయముగా గలిసికొనిగాని వ్రాసికొనిగాని తెలిసికొందురు గాక!

౭. అ ,,శ్రీ కంగ అప్పన్న శాస్త్రిగారు కొన్ని యధికార పత్రములతో ఘనత వహించిన నిజాము దొరతనమువారి శాసన ప్రచురణముల కొన్ని విచిత్ర సిద్ధాంతములు చేయుచున్నారు. వారితో మేము సంబంధము పెట్టుకొనుటకు సాధ్యమైనంతవరకు బ్రియత్నింపము. ఒక వ్యక్తిని గూర్చి పవిమర్శనము గా వ్రాసినప్పుడు లోకముకొలకేని ప్రత్యుత్తరమీయక తప్పదు ''

కొన్ని యధికారపత్రములతో ఘనత వహించిన నిజాము దొరతనముచేత ... విమర్శకులకు చాలినంతయధికారపత్రములతో తెలిపెదరా? శాస్త్రిగారి విచిత్రసిద్ధాంతములతో సంబంధమునకు ... మీకు వ్యక్తి విమర్శన అవసరమైన వాదియు లోకమునకు ... ? అట్టియున పదిస్వార్థమునుంచి ... సేవాయని శంకించుచున్నాము

... అ, ఇదను, ఉప్పరపల్లిశాసనమునందు, రుద్రసేనానిరెడ్డి ... శాసనమందు ... చేర్చబడినదని ... చెప్పిరి

... రెడ్డికులోద్భవుడు ... యీశాసనమందు ... బడినన్న మా మాటలకు గొంతసవరించి ... ము, రెడ్డికులోద్భవుడని యీశాసనమునుబట్టి యూహింపదగునని మేము వ్రాసియుండిన బాగుండెడిది. కంతో ... చెప్పులు ... మునకు విరుద్ధముగా సంభవించినదని తెలుపుటకు జింగుచున్నాము. అట్లూహించుటకు గల మానకారణములు —

కేశవ్యమాన్యవితరణ శాలిత్రిపురదితి ... యీశాసనము చెప్పుచున్నది. సుప్రసిద్ధ చారిత్రపరిశోధకులగు మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు "రుద్రరెడ్డి" అని వ్రాయుటచేతను (చూ కళింగ చరిత్ర తీయులు కళింగదేశము అను శర్మగారి వ్యాసము) రెడ్డి ... వంశములలో పలువురు తమ పేర్లకు చివర రెడ్డిపదము వాడుటచేతను ... ఆంధ్రదేశమునకు తొలికొత్తలై ... సేనాపతులై, పటుతర శౌర్య గాంభీర్యాసులు ... పరోపకార ... పూర్వకాలము నుండి ఈ దేశము ... పేర్వడయుకొనిన ... వారగుటచే ... వహించుటకు సాధించినది. ఈనాడే కొందరు వ్యక్తిద్వేషముచేత ఒడ్డోపతివ్రతలై స్వతంత్రవంతులైన కూడ ... ముల ... చెప్పటి పంజాబులో ... అభిమానము, శౌర్య సాహసములు, ప్రభుసేవ మొదలగు సుగుణము లలవరించుకొని నాయక పదవాచ్యులై ... భిన్న వంశములు లున్నము అయినవి ... పరిశోధకమహాశయుల యభిప్రాయము విమర్శకులు తెలిసికొందురుగాక! అంతేకాని ... రెడ్డి ... ప్రజాదైన ... వంశములతో ముడిపెట్టి చూచుట పుర... సామాజిక గాధలు, సానిక ... సిద్ధాంతములు మొదలగువాని ... విమర్శకులు

వారినే చరిత్ర విజ్ఞానాధికారకముగా పరిశీలింపజాలిన వంశములకు వచ్చిన ఫలితముగాని ముఖ్యముగాదు. దీని విషయమై పాలంపేటశాసనమును గూర్చిన నా వ్యాసముపై విమర్శకులు చేయుచున్న రాముప్పనల్లి వ్యాసమునగల ఆక్షేపణములకు సమాధానము వ్రాయునప్పుడు శాసనము అనుగూర్చిన ప్రస్తావన గూడ దీసికొనివచ్చి విమర్శకులు పడు భ్రాంతిని స్పష్టీకరింప బోవుచున్నాము.

(సశేషము)

అస్పృశ్యతా నివారణ ప్రచారము

బంకుమల్లి మల్లయ్యశాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున జనవరి ౨ వ తేదినాడు తెనాలి మారీసుపేట హరిజనవాటికయందు సాయంత్రము ౬ గంటలకు సభజరిగెను. శాస్త్రిగారు హరిజన బాలబాలికలకు విద్యముఖ్యమనియు, ప్రాతఃస్నానమును, పరిశుద్ధిని, మృగజంతు గోమాంసభక్షణమును హరిజనులు పాటించుచు దైవభక్తియుతులై యుండవలెననియు శాస్త్రిగారు బోధించిరి. పిదప గుడి వెంకటప్పయ్యశాస్త్రిగారు అస్పృశ్యత శాస్త్రసమ్మతముగాదని నిరూపించిరి. అనంతరము కొల్లా కనకవల్లి తాయారమ్మ హరిజనుల యభివృద్ధికి తనకు చేతనైనంతవరకు సహాయము చేయుగలనని చెప్పెను. అంతట గుంటూరు మండలములో ప్రచారముచేయు ఒక హరిజనుడు ఉపన్యసించెను. హరిజనులు తమ దురాచారములను వదలిని సంస్కరించుకొనవలెనని చెప్పెను

జనవరి ౭ వ తేది ముక్కోటి ఏకాదశి అనాడు ఏలూరులో ఆది ఆంధ్రసంఘము తరపున ఉదయం ౭ గంటలకు హరిజన భజనసమాజములు, స్వచ్ఛందసేవాదళముల నగర సంకీర్తనమున్న, యూరేగింపున్న జరుగును సాయంత్రం పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఆది ఆంధ్రసంఘసాధారణ సమావేశమున్న కార్యనిర్వాహక సంఘ సభయు జరుగును.

డాక్టరు సుబ్బరాయన్ గారి అస్పృశ్యతానివారణ బిల్లును రాష్ట్రపతివారు రాజపుతరుకు ... ఆమోదింపవలెనని మలబారు సంఘము నాకు వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నారని రాయి తంతివార్త రాజ్యపతినిధిగారి కార్యదర్శికి పంపించెను.

అఖిలభారత క్రైస్తవ సంఘ సమావేశము

పై సమావేశము ... తేది మధ్యాహ్నము నాగపూరునందు జరిగి ... తేదినాడు ముగిసి సమాప్తి జెందెను. తమ ... అఖిలభారత క్రైస్తవ సంఘముచారు ... చేసిన సభయందు ... గారు ప్రసంగవశమున ... రాజ్యాంగ సంబంధములకు కట్టుబొట్టు అత్యవసరము ... సర్వజాతుల విశ్వపరిషదలో యభిప్రాయము ... నీడ అల్పసంఖ్యాకుల సంరక్షణ ... గవర్నరుకు విశేషాధికారముల నియ్యకూడదనియు ... బిల్లు ... భారత క్రైస్తవ ప్రతినిధి ... నియోజకవర్గ ... పదేండ్లపాటు మాత్రము ... చేయవలెనియు, తమకు కేంద్ర శాసన సభలో ... బొంబాయి పంజాబులలో నూటికి ౩ సింధు ... లలో నూటికొకటి ... ప్రత్యేక రాష్ట్రముగు ... కించి యుంచవలెనని ... తీర్మానించిరి.

కాంగ్రెసువారి పౌరుషము

,,కారణప్రకటనగు సమావేశముల జరుపుటను ... గ్రెసువారు ... మేము పరాజితులము ... కాంగ్రెసువారు ... '' అని ... లో కాంగ్రెసు ... గారి విధులను గూర్చి చెప్పిరి

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ సమాధానము

... ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వారికిని కాంగ్రెసువారికిని సమాధానము గలుగుటకై మాళవ్యాగారు ప్రయత్నించుచున్నారని ... అని ఒక వార్తను వ్యాపింపజేసిరి ... కల్పితము ... రమనియు మాళవ్యాగారు తెల్పిరని ప్రెస్సు వార్తలు ప్రకటించెను

స్వరాజ్యాందోళన పరిస్థితులు

డిశంబరు [illegible] తేదినాడు ఖద్దరు [illegible] అను వాలంటీరు దుస్తులను ధరించుకొన్న యొక కాంగ్రెసువాడు అరెస్టుచేయబడెను. ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు అతనిని జనవరి ౭ వ తేది వరకు రిమాండులో నుంచెను. డిశంబరు [illegible] తేదినాడు జరుపవలసిన కార్యక్రమమును తెల్పు [illegible] నాటయేబడాటిని దగ్గరగల [illegible] కాంగ్రెసు మనిషి [illegible] వీధిలో అరెస్టయ్యెను.

మధురలో డిశంబరు [illegible] తేదినాడు హరిజనసేవా [illegible] వాలీ పరిణయము అను నాటకము [illegible] దర్శించిరి. [illegible] హరిజనాభివృద్ధికి [illegible] అయితే మేలూరు సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఆనాడు సాయంకాలమే ప్రథా[illegible] [illegible] నాటకము ప్రదర్శింపగూడదని [illegible] ఉత్తరువు [illegible]. నాటకమును [illegible] మేజిస్ట్రేటుగా [illegible] యిచ్చుచేసి.

కలకత్తాలో డిశంబరు [illegible] తేదినాడు లైసెన్సులేని పిస్తోలు నుంచుకొన్నందుకు [illegible] అరెస్టుచేయబడెను. ఆర్డినెన్సు [illegible] [illegible] మరెస్టుచేయబడె[illegible].

[illegible] ట్రేడియూనియను [illegible] రు బెంగాలీ హిందువులయొక్కయు తుపాకులను [illegible] లైసెన్సులను రద్దు చేసిరి. [illegible] యొక్క [illegible] [illegible] అరెస్టుచేయబడిరి.

ఢిల్లీ జుమ్మా మసీదులో [illegible] మాలానా [illegible] రాజకీయపరిస్థితులను ముచ్చటించిరి [illegible] ఆర్డినెన్సుల[illegible] ఉల్లంఘించుటకు ఊరేగింపు బయలుదేరిరి. పోలీసులు మౌలానా [illegible] గారిని నర్వురు వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి ఊరేగింపును చెదరగొట్టిరి.

డిశంబరు 30 వ తేది సాయంత్రము మదరాసు [illegible] కాంగ్రెసువాలంటీర్లును మరియొకరును కలిసి ఒకసభ జరిపి కాంగ్రెసును గూర్చి యుపన్యసించిరి. [illegible] తరువాత పోలీసువారు వచ్చి [illegible] పోలీసు [illegible] అఫీసులో [illegible]

కాంగ్రెసు [illegible] చేయుచుండినందులకై అరెస్టుచేయబడిన గంగానారాయణబాబు [illegible] మోహన[illegible]లో [illegible] కేసువిచారణచేయబడును [illegible] విడిపింపబడిరి. [illegible] లవణమును అమ్ముచున్నందుకు [illegible] అరెస్టుచేయబడిరి.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు [illegible] [illegible] చేయబడె. [illegible] దేశభక్తులను [illegible] [illegible] [illegible]

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ననుసరించి యిదివరకు [illegible] అరెస్టుచేయబడిరి.

[illegible] సత్యాగ్రహ [illegible] గత మాసమందు అంతమొందియుండవలసినదేగాని తిరిగి [illegible] సంవత్సరములవరకు శిక్ష [illegible] చ్చింపబడినది.

డిశంబరు [illegible] తేదినాడు కడలూరుజెయిలునుండి విడుదలయైన పోతరి మాధవనుగారు [illegible] అని (బి) తరగతి ఖైదీలు [illegible] దుర్భరముగ నున్నవని తెల్పుచున్నారు.

[illegible] శాసనోల్లంఘనోద్యమము యొక్క సాంవత్సరికోత్సవమును జరుపుటకై సభలను ఊరేగింపులను జరుపకూడదని [illegible] పోలీసుకమీషనరు ఉత్తరువు చేసెను.

[illegible] కారాగృహవాస మనుభవించి డిశంబరు 31 తేది విడుదలయైన కాంగ్రెసుఅధ్యక్షునితో సంప్రదింపదలచి బొంబాయికి పోవుటకై పాట్నాకువచ్చిన ఆచార్య కృపాలినిగారు [illegible] [illegible] అరెస్టుచేయబడిరి.

శాసనోల్లంఘన ప్రథమ [illegible] సంద ర్భమున జనవరి ౩ వ తేదినాడు [illegible] వ తేదినాడుకూడను [illegible] వాలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి.

కలకత్తా [illegible] చిట్టగాంగు [illegible] దురంతములను గూర్చి [illegible] [illegible] గూర్చి ప్రసంగించిన దాసు [illegible] నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

చంద్రనగర ముద్రాలయము యజమానినిన్ని [illegible] కొన్ని పుస్తకముల నచ్చువేసి [illegible] అరెస్టుచేసి విచారణ [illegible]

అకాలీ సిక్కునాయకుడగు [illegible] సింగుగారు [illegible] గంటలలో అమృతసరసు వదలి పోవలసినదనియు, అమృతసరస్సు, [illegible] లాహోరుజిల్లాలలో నడుగిడరాదనియు సర్కారు వారిచే హుకుము చేయబడినారు.

డిప్యూటీ కమీషనరు అఫీసుపై జాతీయ పతాకమెత్తినందుకు జలంధరులో ఒకరికి 3 నెలల [illegible] విధింపబడెను.

[illegible] [illegible] ఉంటిని బొంబాయి [illegible] సోదాచేసిరి కాంగ్రెసుబులెటిన్ [illegible] తోడ్పడుచున్నారని [illegible] [illegible] వచ్చియున్న [illegible] పోలీసులరెస్టుగావించిరి.

[illegible] సంయుక్తరాష్ట్రపు అడ్వొకేటు [illegible] బొంబాయి పోలీసులు సోదాచేసిరి. [illegible] కాగితములను లాగికొనిరి. క్రొత్త ఆర్డినెన్సు చట్టము ననుసరించి [illegible] వాలంటీరుకు ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

ఆర్డినెన్సును ఉల్లంఘించినందుకై [illegible] వాలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. కాంగ్రెసునాయకులగు [illegible] గారు రాజద్రోహపూరితమైన యుపన్యాసమిచ్చెనను హేతువుచే [illegible] పూచీకత్తు [illegible] మేజిస్ట్రేటు కోరెను. పూచీకత్తును [illegible] సంవత్సరమువరకు ఖైదనుభవించవలెనని [illegible] లేదా [illegible] పరిస్థితులు మారునంతవరకు జైలులో నుండవలెననియు మేజిస్ట్రేటు చెప్పె.

బొంబాయిలో సి. ఐ. డి పోలీసువారు డాక్టరు [illegible] గారి యింటిని సోదాచేసిరి [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] పత్రములు దొరికినందున [illegible] గారిని అరెస్టుచేసిరి. బొంబాయిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ ప్రకటనలనిచ్చినటిని [illegible] [illegible]

కటకములో పోలీసు [illegible] సోదాచేసి యింటిలో [illegible] వారిని అరెస్టుచేసిరి. కాంగ్రెసుఉద్యమమును [illegible] [illegible]

కలకత్తాలో జనవరి ౬ వ తేదినాడు పోలీసులు [illegible] ఒక [illegible] దాడిసలిపి [illegible] అరెస్టుచేసిరి [illegible] ఒక కూరగాయలబుట్టలో ఒకరి [illegible] రాజద్రోహకరములగు పత్రములను [illegible].

దూషించినవాడు ఖైదగుట

సన్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ ప్రెసిడెంటును దూషించుట

కెనడా దేశపు పబ్లిషరుకు ౩ నెలల శిక్ష

(ఒక విలేఖరి)

కెనడా సన్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెని ప్రెసిడెంటు అగు టి బి మెకాలేగారిపై నిందావాక్యములను ప్రచురించిన నేరమునకు తేలిన జె జె హార్పెల్ అను కెనడాదేశపు పబ్లిషరుకు మూడు నెలలశిక్ష విధింపబడినది అప్పీలు కోర్టునందు ఒసంగబడినది

ఇతనికి గాక ౧౦౦౦౦ డాలర్లపూచీకత్తునిచ్చి శాంతిరక్షణ చేయుటకు ఒడంబడికకూడ వ్రాసియిచ్చుటకు హార్పెలుగారిని జడ్జిగారు ఆజ్ఞాపించిరి. ఒడంబడికను వ్రాసి యీయనిచో మరి ఆరు నెలలశిక్ష అనుభవింపవలసియుండును. దావాఖర్చులను హార్పెలుగారు పెట్టుకొనవలెను.

శిక్షవిధించునపుడు న్యాయమూర్తిగారు హార్పెలుగారు అగౌరవకరమగు మనిషియనుచు నిట్లు చెప్పెను "అపొహల నాపముల ప్రకటించుటకు నతడు కోరియున్నను [illegible] దావాచేసిన అతడు తంత్రకొడుగాని [illegible] ఋజువుచేయుటకు నవకాశముండెనప్పటికిని చూపలేకపోయి మోసకాడని అంతకుముందే నిరూపింపలేదు."

దక్షిణాఫ్రికాలో జెట్టిలీజారు గారిపై తెచ్చిన దావాను పరిష్కరించుచు జడ్జియిట్లు చెప్పెను

"కాబట్టి యిప్పుడు లీజారువేటి విషయమున నిషేధాజ్ఞ లోబడినవాడో అప్పరిమరణాల సందర్భమున నేగాక, అతని సంతతికిని సంబంధించిన ప్రిమరణాల సందర్భమునకూడ కంపెనీకి జయముకల్గినదని నాకు కనబడుచున్నది. అతడు వాదించిన ఆధారము నిరాధారముగానున్నది. కాబట్టి రెండు సందర్భముల యందును కోరిన ప్రకారము దావాఖర్చుల తోడి చెల్లించవలెను మరియు లీజారుతరపున ఎటువంటి సాక్ష్యములేనందున యీనిషేధాజ్ఞలన్ని నేను అతనికి ముందుగా తెలియబరచుట మంచిదని నేను తలచెదను. ఇప్పుడు నేనొసంగిన నిషేధములను అతడు అతిక్రమించినపక్షమున అతనిపై కోర్టుదూషణ నేరము మోపి కోర్టువారు జైలుకు పంపవచ్చును.

ఈ నిషేధాజ్ఞలు ఎంతో విశాలమైన అర్థముండునట్లు నవిగోరినారు. నేను అదేరీతిని యొసంగినాను. ఇప్పుడు ఉత్తరవులో వివరింపబడిన నిందాకరవాక్యము లనుగాని లేదా వానిని దూషించు ఎట్టి వాక్యములను గాని, అతడు గాని అతనివిజెంటుగాని అతని కొలువునందుండువారుగాని, వ్రాయకూడదనియు అచ్చొత్తింపగూడదనియు మరియేవిధముగను గాని ప్రచురింపగూడదనియు యీనిషేధాజ్ఞలు నిర్బంధించుచున్నవి కోరువారియొక్క యీ ఆజ్ఞను అతడు తిరస్కరించుపక్షమున అతనిపై కోర్టుదూషణాక్రి చర్యతీసికొనవచ్చును. అతడు తిరస్కరించునని నేననుకొనుటకు నాకేమియు హేతువగపడుటలేదు అయినను అతనిపక్షమున లాయర్లు లేనందువల్ల నిషేధాజ్ఞయొక్క అర్థమేమో అతనికి తెలిపియుండుట మంచిదని నేను తలచితిని

అంతేనులో బ్రిటిషు ఇన్వర్నెషనల్ ప్రెస్ లిమిటెడు వారిపైనను మరియొకరిపైనను కెనడా సన్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీవారు కోరువారిని దూషించినారనెడు నేరమును లార్డుచీఫుజస్టిసు, జస్టిసులరి, జస్టిస్ టాయగార్ల సముఖమున దాఖలుచేసినపుడు, కోర్టువారు బ్రిటిషు ఇన్వర్నెషనల్ ప్రెస్ లిమిటెడువారిపై ౨౫౦ పౌనులను జె ఆర్ హార్వీఅను ప్రతివాదిపై ౫౦ పౌనులను జరిమానా విధించిరి. ప్రతివాదియగు కంపెని ౨౫౦ పౌనుల జరిమానాను చెల్లించెను. ప్రతివాదియగు హార్వీగారు జరిమానాను చెల్లింపనందున జైలుకుపంపబడిరి

బ్ర॥ శ్రీ॥ చెళ్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారి

షష్టిపూర్తి మహోత్సవము

ఆధునికాంధ్ర కవిపుంగవులలో నగ్రగణ్యులగు శ్రీ తిరుపతి వెంకటకవులలో నొకరగు శ్రీ శాస్త్రిగారి షష్టిపూర్తి మహోత్సవపువార్తలు పత్రికల మూలకముగ పాఠక మహాశయులీవరకే వినియున్నారు ఈ కవి మహాశయులకు సర్వాంధ్రజన పక్షమున తగు గౌరవము జరుపుటకు బందరుపుర ప్రముఖులు తగు ప్రయత్నములు జరుపుచు సోదరాంధ్రుల ప్రోత్సాహమునకై నిరీక్షించుచున్నారు. శ్రీ తిరుపతి కవుల కీర్తికాంత ఈ పుట్టినిల్లు మన నిజాంరాష్ట్రమే యనుమాట నలుబది సంవత్సరముల క్రిందటనే వీరి కీర్తికాంతులు వివిధ ప్రాంతముల ప్రాకి నిజాంరాష్ట్రదశయందు వీరి శాస్త్రిమునకువచ్చి [illegible] పోషణాతను, శక్తుల పరీక్షించి వారి యోగ్యతాయోగ్యతలను నిర్ణయించుటకును ముఖ్య స్థానములగు శ్రీ గద్వాల, ఆత్మకూరు సంస్థానపు రాజుల సందర్శించి: ఈ సంస్థానకవి సింహాములతో వాదోపవాదములు జరిగి దిగ్విజయమొందెను. ఆ స్థానాధిపులవలన నాదరణల ను పొందుటయెగాక కొందరుల కిరీటాయిగ నిలుపుకొని కలిగిరి. వీరి సభయందేవి.

౧. మా॥ గదవాలాఖ్యపురీమహాధిప చక్రాభుంటాపద్మ పాంతహాసదళాభానందమై సహస్ర అను రెం సంతోషించిరి గావించి పొప్పావైటం" [illegible]

౨. మా॥ ఏమగుచెక్కినామణి [illegible] చెక్కినాముప స్వావములందినాయబహుమానము లగ్రహించినారము వాన్ని చెక్కి పెట్టక విహారముదిగ్విజయమునకోసమి ప్రజాధికులంచు చేసికొనినారము కవులకు సాక్ష్యముల్!

అనియును, ఈ సంస్థానముల కేకవిగాని శిష్టి జయమును పొందినవచ్చుట సామాన్యమైన విషయము గాదనియు, వీరిచే వినుమనవసరాగాదాగమ్మాని పనుగల్లు విద్యాగరిమన్ముతెల్పి యుచితింపగురక్కృ,"

జేసుచునరియు అనేకవిధముల గద్వాల ఆత్మకూరు సంస్థానములు ప్రస్తావన నెత్తుగాని లోటు విజయమునకే సన్నాహన గౌరవము మనకే దక్కునని యుండెను. అట్టిచో విద్యాభిమానియగు ప్రతియాంధ్రుడును శక్తి వంచనలేక సహాయమొనర్చి యీ మహోత్సవమునకు తోడ్పడ గలందులకు ప్రార్థన.

ఇట్లు

విద్యాభిమాని

దంతవైద్యుడు.

డాక్టరు బి. వెంకట్రావు,

ఎల్. ఎమ్. పి. ఎల్. డి ఎస్ సి. (మద్రాసు).

సివిల్ ఆసుపత్రి ప్రక్కన, హనుమకొండ

ఇక్కడచేయు చికిత్సలు:—

పండ్లు శాస్త్రీయరీతిగా శుభ్రము చేయుదుము. పిప్పిపండ్లకు వెండి బంగారము లతో రంధ్రములు పూడ్చబడును. పండ్ల వికారమును సరిచేయుదుము. కదులుచున్న పండ్లను గట్టి చేయుదుము. "పయోరియా" [పండ్లనుండి చీముకారుట] అను జబ్బును నయముచేయుదుము బాధ యేమాత్రము లేకుండగనే పండ్లను తీసివేయుదుము పూడిపోయిన పండ్లకు బదులు పండ్లనుకట్టి సప్లయి చేయుదుము. వాటితో కఠినమైన పదార్థములనుకూడ నమలవచ్చును. బంగారపుపండ్లు పూడిదీయుటకు వీలులేకుండ మామూలు పండ్లవలె కట్టగలము. పండ్లనొప్పులకు దివ్యౌషధమును సప్లయి చేయుదుము.

ప్రకటన

౧౩౪౩వ ఫసలీ యిస్పందారు నెల ౧౨వ తేది శనివారమునాడు సంక్రాంతిగనుక గోలకొండపత్రిక ఆనాడు ప్రకటింపబడదు.

(సంపాదకుడు)

గోలకొండ పత్రిక

[illegible]

బుధవారము

మాతృభాషయందువిద్య

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమందు 'ఫెలో' యగు యం. ఆర్. పరాంజపేగారు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షయందు కొన్నివిషయములలో మాతృభాష నుపయోగించి వ్రాయు విషయమును పరిశీలించి చేసిన నివేదిక గమనింపదగియున్నది. విషయములు ఆంగ్లమునందు బోధింపబడినను అనేకులు విద్యార్థులు పరీక్షయందు తమ మాతృభాషలోనే ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములిచ్చిరని పరాంజపేగారు నివేదికలో నిరూపించుచున్నారు. అంతియేగాక మాతృభాషయందు వ్రాయబడిన యుత్తరములు ఆంగ్లమునందు వ్రాయబడినవానికంటె ఎంతో చక్కగనుండెనట. బొంబాయి రాష్ట్ర విద్యాశాఖయొక్క డైరెక్టరుగారు ౧౯౨౯వ సంవత్సరమందే పాఠశాలలలో విద్యను మాతృభాషయందు చెప్పవచ్చునని ఆదేశించియుండిరి. [illegible] ౧౯౩౧వ సంవత్సరమునుండి బొంబాయి విశ్వవిద్యాపీఠపు సెనేటుసభవారుకూడ మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో కొన్నివిషయములకు మాతృభాషలో ఉత్తరములను వ్రాయుట కనుమతి నిచ్చిరి. అటుమీదట జరిగిన పరీక్షలలో [illegible] మాతృభాషయందు [illegible] ఆంగ్లమునందు [illegible] అని నివేదికయందు పరాంజపేగారు నిరూపించినారు.

మేము ముందొకసందర్భములో మన రాష్ట్రమందు విద్యను మాతృభాషలో గరుపు విషయమును గూర్చి ప్రసంగించియుంటిమి. ఇప్పుడు మేము సూచించిన విధముగనే [illegible] మాతృభాషయందే విద్య నేర్పవలసిన యావశ్యకతను వ్యక్తము చేయుచున్నది. [illegible] వ్రాయుటకు స్వేచ్ఛగా పరభాషయందు [illegible] విద్యార్థులు మాతృభాష [illegible] [illegible] పరభాషయొక్క [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

మన పరీక్షలయందు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములు నియువలసివచ్చినప్పుడు వాస్తవములో సరిగా విషయమును గ్రహించినవాడుకూడ అపజయమునొందుట సంభవమగుచున్నది. మన రాష్ట్రమునందైన నుపరీక్షలయందు మాతృభాషలలో ప్రశ్నలకు సమాధానములిచ్చుటకు విద్యాశాఖవారు విద్యార్థుల కనుమతినిచ్చు పక్షమున అనేకులు విద్యార్థులు స్వీయభాషయందే ప్రత్యుత్తరముల వ్రాయనిచ్చగింతురని మేము నిశ్చయముగా చెప్పగలము. విద్యార్థి నిజముగా విషయమును గ్రహించినవాడా లేడా యనుటకూడ విద్యార్థి తన భావమును తనభాషయందు వ్రాసినప్పుడుగాని స్పష్టముకాజాలదు. పరభాషయందు వ్రాయవలసిన నిర్బంధమున్నప్పుడు, [illegible] ఎవరివో నోట్సులను జ్ఞప్తిలో నుంచుకొని వ్రాసి [illegible] గలుగుచున్నారు. కావున పరీక్షలలో [illegible] నిర్బంధము [illegible] మాతృభాష యందే ప్రశ్నోత్తరము [illegible] నిర్బంధముండుటయే శ్రేయస్కరము. [illegible] [illegible] భాషయందే ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుటయు [illegible] బాధకరము. ఎట్లైనను మాతృభాషయందు పరీక్షలలో ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములీయ నిచ్చి విద్యాశాఖవారు మన రాష్ట్రమందు [illegible] ప్రోత్సాహమీయవలెనని యభ్యర్థించెదము.

మన రాష్ట్రమందు అత్యధికభాగము తెలుగు మాతృభాష గలవారికి నివాసస్థలముగా నున్నది. తెలుగుభాషతో రాష్ట్ర మహారాష్ట్రము కన్నడమును [illegible] యున్నవి. ఈమూడుభాషలు మాతృభాషగాగల వారందరును ఉర్దూ మాతృభాషగాగల వారితోపాటు రాజ్యభారమును వహించుటకు సహాయులైయున్నారు. కావున ఉర్దూభాషయు విశేషముగా మాతృభాషలైయున్న [illegible] ఆభాషలలో చదువు చెప్పుటకు [illegible] [illegible] దేశభాషలయందు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మాతృభాషయందు విద్యగఱపుటకు [illegible] ముఖ్యమని నమ్ముచున్నాము.

నిమ్మవ్యతే విద్యాశాఖయొక్క డైరెక్టరుగారు మాతృభాషలలో విద్య నేర్పుట కనుమతినిచ్చుటయొక్క యావశ్యకమును వివరించినట్లు విన్నవించుచున్నాము. ఇదియే సత్యమగునో మన రాష్ట్రప్రజలు కోరు న్యాయము సమన్వితమగును. గోలకొండ మ. ఘ. వ. నిజాము ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగను పెట్టినయట్లు వచ్చును. మాతృభాషయందు విద్యగఱపు నుద్యమము సఫలము గాకలయున్న మొదట పరీక్షలలో మాతృభాషయందు ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయుటకు విద్యాశాఖవారు అనుమతి నియ్యవలెను. విద్యాశాఖవారి యధీనమునందుండు ప్రతి పరీక్షలోను మాతృభాషయందు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుట కనుమతి త్వరలో ఆదేశింపబడునని విశ్వసించెదము.

గురువయ్యూరు సమస్య

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పల్లెటూరి ప్రజల నివేదనము

సహస్రావధానము

నల్లగొండ

ది ౨౦-౨-౪౭ తేదీ సాయంకాలము నల్లగొండలో ఆంజనేయస్వామి మందిరమున శ్రీయుత జంధ్యాల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారిచే "సంపూర్ణ సహస్రావధానము" చేయబడినది. వేయి పృచ్ఛకులలోగల వివిధరూప ప్రశ్నములకు నిరుపద్రవముగ ప్రత్యుత్తరము లొసంగి శ్రీ శాస్త్రిగారు సంపూర్ణ విజయమును బడసిరి. కాలోచిత సంఘ సంస్కారాది విషయములను గురించి యాశుధారా కవిత్వములో భావ ప్రకటనము సేసి యుచితగర్భ సంస్కారానుకూలముగ ప్రసంగించుచు, సభ్యుల నానందమగ్నులను జేసిరి. ముఖ్యముగ పెక్కు చిక్కులతోగూడిన వివిధములగు గణితములను ధారణచేసి ప్రదర్శించుటయందు వీరుచూపిన శక్తి అసామాన్యముగ నున్నది. ఇట్టి విద్యాధికులను భారతమాత పెక్కురను బడయుగాతమని భగవత్ప్రార్థనము

ఇట్లు
సహస్రావధాన సభా సభ్యులు
నల్లగొండ

వెట్టిచాకిరి: వరంగల్ తాలుక్దారు గారి ఆజ్ఞ

కేంద్రసంఘ కార్యదర్శుల ప్రకటన

నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర జన కేంద్రసంఘ కార్యదర్శులగు సురవరము ప్రతాపరెడ్డి, మాడపాటి హనుమంతరావుగార లిట్లు తెలుపుచున్నారు:

వరంగల్ జిల్లా అవ్వలు తాలుక్దారుగారు వెట్టిచాకిరి నిరోధ విషయమై కొక ఫరామాయిషునామా ప్రకటించినట్లును, అది వరంగల్ నుండి దినాలు అహకాములో ప్రకటింపబడినట్లును తెలియుచున్నది. జిల్లా సులకీ ప్రకటనవలన లాభము చేకూరునట్లు దానినిందును ముద్రింప జేయుచున్నాము. వెట్టిచాకిరిగలవ బాధింపబడుచున్న వారి కష్టముల నివారణ చేయుటకై అవ్వలు తాలుక్దారుగారి యాజ్ఞ సాధనము యగుచున్నది. కొన్ని విద్యావంతులు వారిరీతి జిల్లా ప్రజలు నేమ జిల్లాయందుకలట్టి వారికి యీయాజ్ఞను తెలిపి వారి కష్టనివారణకై ప్రయత్నించుటకై కోరుచున్నాము.

మాడపాటి హనుమంతరావు.
సురవరము ప్రతాపరెడ్డి.
కేంద్రసంఘ కార్యదర్శులు.
సుల్తాను, కవి జెన్సి బజారు
హైదరాబాదు.

ఫరామాయిషునామా మహాకమె అవ్వలు తాలుక్దారీ, జిల్లా వరంగల్.

బజారు.

బజనాయి దరఖాస్తు నాకెనిది అనుమతి నక ౧౩౪౧ ఫ. మ సా మా రియు షు యు వ్య ౨ డు ము న్న రొయుగా రైతు ఆవలయితే యీ సంవత్సరము జమాబందీ యందియున్నదో అది సర్కారువారి హుకుము ననుసరించియున్నది. ఇందులో మార్పు సాధ్యముగాదు. మీకోరిక చేయుటకుగా ఇప్పటి యినాములుగూడ వరేకు ఖాల్సా చేసికొనవలెను. వాస్తవ్యము గానిదయి యున్నచో సర్కారు అధికారి యాచార్యములకు విమాషయితే మీరు పొందుచున్న వారిని కృతజ్ఞతతో ఒప్పుకొనవలయును. అయితే ఎవరును వీ హాజీదారు లేకపోతే ఈ ముల్కిజనులను దౌరా చేయు సందర్భమున ముఖ్యముగా, లేక యన్నియెడల ఈ హక్కులుసిసేన వి. ఎవరైనగా మీ పద్దినుండి సగముదా చెల్లా దేవుడును లేసి లిమ భాన్ని పనులను చేయించుకొనుట. సర్కారుపరుగ ముచ్చటదో గొప్పగా తెలుపబడినది.

ఒకరీతి పరిశీలన పట్వారీలు పిలుపద్దినుండి గ్రామాలలో పన్ను భాన్ని పనులను యముదాహరణము గా బడిన్నది దను కలిగినచో వరియము, మరియు వంటాలా సూచించుట, లేక వారి సంస్కరించుట, తారబట్టు యుటుపట్టు మొదలగునవి మా వారి యందును యున్నట్లుపిల్చి చేయించవలసినట్టయితే మీరు దానిని స్వీకరించు, చేయుచూపిను, ఒకవేళ మీరుఒకవేళ యిటీ వ్యాపారాల ముఖ్యముగా జాబులను చేయబడినట్టయితే ఇంటిచే

అనేక కారణములతో మా దానినిగురించి ఇట్టిల్లా యివ్వవలయును. చేరమల విషయమై కఠినమైన తదారుకు చేయబడును. దౌరా చేయుచుండు నంటి ఒహదేదారుల, లేక ఉమ్మాలు, లేక నౌకరీల వద్దనుండి మామిడి తీసికొనకుండా వారి పనిని చేయరాదు. అయితే వారు మామిడి యిచ్చినట్టయితే, వారి పనిని యావశ్యకముగా చేయవలయును సర్కారు ముల్కిజనుల కొరకు పనిచేయుట మీకు అవసరమైన కర్తవ్యమై యున్నది. ఇంతియే.

అవ్వలు తాలూకదారు.

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషా నిలయము

కుకునూరు

ఈక్రింది ప్రముఖులు జేసిన గ్రంథ సహాయమునకు మా కృతజ్ఞతాభి వందనముల నర్పించుచున్నారము.

౧.	శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు	౫౪
౨.	,, ఆదిరాజు సత్యనారాయణరావుగారు హైదరాబాదు	౬౦
౩.	,, వావిళ్ల వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు (భారత భాగవత సంపుటములు)	౪
౪.	,, జటప్రోలు మహారాణీవారు	౨
౫.	,, మొకరాల సత్యనారాయణగారు	౧
౬.	,, కుకునూరు పాఠశాల పూర్వ విద్యార్థిసంఘము	౪౬
౭.	,, నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘము	౧౬
౮.	,, శ్రీ బులుసు వెంకటరమణయ్యగారు	౧
౯.	,, కవిరత్న అష్టావధాని మేడేపల్లి లక్ష్మీకాంతం గారు సికింద్రాబాదు	౧
౧౦.	,, కూచి నరసింహం పంతులుగారు బి. ఏ. పిఠాపురం	౨౧

మొత్తము. ౨౧౨

ఖాల్సా శిష్యుల వారి కారుణ్య విజ్ఞాపనము

ఈతోలాకొ ఖాల్సా శిష్యులవారిలకు శ్రీయుత్. సత్యయ్య బి. ఏ. గారు వేసు ద్వారా సంవత్సరమున ఇక్కడకు నచ్చి మా నాయకుల పాఠశాలలను పరిశీలించి రిపోర్టు వ్రాయమని చెప్పిరి. ఇక్కడి గ్రంథాలయమును కూడ పరికించి. భారత సర్వస్వమును ప్రాప్తి కాని ఉభయ గ్రామ ప్రముఖులను హెచ్చరించిరి, ఈ గ్రంథాలయాభివృద్ధికి సంస్థానమువారు అవసరమైన తోడ్పడవలసినదిగా సంస్థాన ... గారు శ్రద్ధ వహించవలసినదిగా వాయుదా వ్రాసిరి. ఆంధ్రులకు వీరి తాలూకా కొలకు దయచేసినప్పుడు ఇంటి సంస్థాన నిద్యా విషయములందు తోడ్పడు కల్పించుకొనుచు శ్రద్ధ జూపుచుండుట ప్రశంసనీయము.

కా. వె. రా. ల. నా. శర్మ
కార్యదర్శి.

అష్టూరు

(విలేఖరి)

అష్టూరు గ్రామమందు భజనమండలివారు మొన్న పుష్య శుద్ధ పంచమినాడు, శ్రీరామకోటి వ్రాయ నారంభించిరి. దానికి ప్రతిమాసములో శాంతి సమాప్తి చేయగలరు.

సర్కారు అనుమతివలన ఈ గ్రామమందు సన్న కేంద్రమునుండి పట్టాదార్లకొరకు దిగుమతులనుంచి తెరచినారు. అప్పుడప్పుడు పటేల్ పుల్లయ్య గారి పుత్రుడు పీతాంబరము బజారములో పెద్ద వర్తక అవుతున్నవి. కొత్తగా మహమ్మదాయనకూడ స్వంతముగ పెట్టుబడులను వేయుచున్నారు. ఇన్స్పెక్టరు గారు దౌరా చేయుచున్నారు

హనుమజ్జయంతి

హై॥ దా॥

శ్రీ ఆంజనేయాలయము లోనికి హరిజనుల ప్రవేశము

హై॥ దా॥ ౨౪-౩-౧౯౩౩

నేటిసాయంత్రం షుమారు ౪-౩౦ గంటలకు ఈయూరి హాటకేశ్వరాలనుండి శ్రీ స్వాతంత్ర్యసమితివారి యాజమాన్యమున నొకయుత్సవము బయలుదేరినది. షుమారు వందమంది పురజనులు ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి స్వామివారి మందిరమును హరిజనసహోదరులు మోయుచుండ స్వాతంత్ర్యసమితివారి జాతీయగీతములు పాడుచుండ బ్యాండువాద్యములతో బయలుదేరెను. పలువురు నూతనోత్తేజమును కలిగించి స్వతంత్రశక్తిని పురికొల్పుచుండె. యాదృశ్యమెంతయు ప్రేక్షకజనానంద సంధాయకమై యొప్పెను. శ్రీమద్రమారమణ గోవిందాహరి భక్తి తమాతకు కై అంద్రమాతకు కై అను జయజయధ్వానములతో యుత్సవము దేవాలయము వద్దకు చేరినది. అందరును ఉపవిష్టులైరి, శ్రీ ఆంజనేయగోవిందాహరి అని హరిజనయువకుడొకడు ఆంజనేయధ్వజమును ఆలయపుముంగిట స్థాపించినాడు శాస్త్రోక్తములను, సుమధురములునైన సమితివారి గీతములు, స్త్రీలు, బాలురు ఆలపించిరి. విశేషములు జేసి చెప్పబడిన భక్తితత్పరులగు కృష్ణమూర్తి అయ్యరుగారి పూజావిధానమంతయు పూర్తియైనది. కర్పూరనీరాజన మీయబడినది, ఇక స్వామివారి ప్రసాదమును పంచుటకే తరువాయి ఇంతలోనే లేచినది మూలనైతులలోనుండి కలకలము. అయ్యరుగారూ చూస్తున్నారుగదా సంగతంతా మనం యెన్నడుకనివినియుండని యీ శాస్త్రోక్తమైనపని, ఆక్షేపణీయమైన కార్యాన్ని చేసి యీ స్వతంత్రసమితివారు చేసి మనలను మనలోకూడు స్వామివారిని యున్నట్టి యీ పదార్థాన్ని అంతా అపవిత్రం జేశారు దీన్ని మనం ఎట్లాపంచాలి, అంతా పాపసంకిలమై పోయింది ఎంగిలిమయం చేశారు, ఇదేమిపాపమో తమరిక్షేమైతే, నెల్ల సెక్క్యుంమకోరాదు. గుళ్లోకెంగుకు తీసుకురావాలోఅని సమితివారిని చేజాబడా గిటుకుంటూ దీర్ఘోపన్యాసాలు ఒనాయిస్తున్నారు కొందరు ప్రముఖులు, ఇక నయ్యరుగారు లేచారు చిరునవ్వుల మొలకెత్తుతూ కొంచెపు సవరించుకొని చిరు తగ్గుదగ్గారు, సోదరులార తొందరపడకండి, కొలంబికెనకొత్తె యిలాటి మార్పులు కలగటం సహజం మనం స్వీకరించినా, నిరాకరించినా, అంగీకరించినా, తిరస్కరించినా. కలికాలమార్పు కలగుతూనే యుంటుంది కాలచక్రము నడ్డుట ఎట్ల సాధ్యమో యూపదార్థాన్ని పహాపవాక్న, ఆరకట్టనెంచినా, ఆలాగే ఆసాధ్యం ఇది యిలాంటి లోపనికాదు, కాలం మించిపచ్చినప్పుడు.కంగారుపడి లేమాత్రం ఏమిలాభం,అని లోకానికి హితబోధ మొదలుపెట్టారు.అయ్యరుగారు , మీరూఇట్లాగే, అంటూ లేచారండీ ఆయ్యరుగారు. మేం మాత్రం యెచ్చినారు ప్రసాదం పుచ్చుకోమన్నారు, సనాతనులు. కొందరు ఛాందసాచారదాసులు. మహోగ్రముతో లేచి, ముడ్డిక్రిందగుడ్డ. తీసి భుజాలమీద వేసుకుని.రంకెలు వేయుచూ బయలుదేరారు ఇంతలోనే సభలోనుండి లేచారు సోదరిగారు మంచి మాటలతో సోదరి గారుచూసి ఆగారు. రంకెలు అణగినవి, గుసగుసలు వినిపించినవి. లోపలోపల గొణిగినవి, గుసగుసలు సద్దుమణిగినవి. ఇప్పటివరకును ఒకవంక గ్రోలుచున్న మంగళ వాద్యములు సోదరిగారివే సన్న నాగిపోయినవి సభయంతయు నిశ్శబ్దమైనది. కనుకన్ను వేశారు పదిమంది మునసబులు సమయములకు టికెట్టు అందరకు బాగులు దీర్చి సూర్యుండై పెట్టివారు, ఎల్లరును తమచూపుల్ల సోదరిగారి వంక ప్రసరింప జేశారు సనాతనుల ప్రశ్నలకన్నిటికి, శాంతముగా సమాధానము లిచ్చుచు, సహజమృదుమధుర వాగ్ధోరణితో. మహోపన్యాసమిచ్చారు, సోదరిగారు, సనాతనమహమలు పరివర్తన చెందినవి ఆవేశపూరితులైనారు, మహోత్సాహముతో ప్రసాదము స్వీకరించ మొదలిడినారు, మిట్టపల్లి జగ్గయ్య వీరయ్యగార్లను వైశ్యకులాలంకారులు, ఇక నేమున్నది వారిచేతనే సాకల్యము ప్రసాదము పుచ్చుకున్నారు. మాటుమాటాడకుండా, తదనంతరము జయజయధ్వానములతో రాత్రి షుమారు ఎనిమిదిగంటలకు, అందరును ఇండ్లకు జేరిరి.

దేశసేవాధురంధరులై సంగదాశ్యమును, బాపబర్గింపు... స్వాతంత్ర్యసమితివారికిని, ఉత్సాహముతో, ముందంజవేసి స్వామివారి ప్రసాదమును స్వీకరించి యీప్రాంతమున సనాతనులందరకును, ఆదర్శప్రాయులైన, శ్రీయుత మిట్టపల్లి జగ్గయ్య, వీరయ్యగార్లకును. ప్రేక్షకులపక్షమున నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతా వందనము లర్పించుచున్నాను. కార్యము నిర్వహించిన దాని దలచి, విధిలేక సమ్మతించి, సమయానుకూలముగ ప్రవర్తించిన అయ్యరుగారంతయును, సహచరులు, యీ ప్రాంతమందరకు, ఆంధ్రోద్యమంకు నూతనోత్సాహమును ప్రజాహిత కార్యాభిలాషయు, పెంపొందజేయుచున్న సమితి చిరస్థాయియగుగాత.

ఇట్లు

ప్రేక్షకుడు

విచిత్ర వ్యవసాయము

తేది ౧౯౩౨ ౪౨ ఫ సంచిక (౭౨) గల గోలకొండ పత్రికలో శ్రీ బి నాగారెడ్డిగారు ఎకర విస్తీర్ణమందు ఎంతెంత పండెను, ఎందుకున్నదో ఆట్టి యభిప్రాయములను రైతులు తమతమ గ్రామములనుండి తెలుపుటకు తమయభిప్రాయము నడుపయున్నారు. ఇంకయు రయితులను రాబోవు నష్టములతో తప్పించుటకు ప్రభుత్వము వారివద్ద ప్రయత్నములు చేయబోవుచున్నటుల తోచుచున్నది, ఇది బహు ఆనందకరమగు ముచ్చట నేను రయితు సంఘమునకు చేరినవాడను. కావున నా యభిప్రాయమును తెలుపుచున్నాను.

మా ఆరమూరు తాలూకా గ్రామములో ఎకర మొక్కంటికి సమముగా పన్నువేసిన షుమారు ౮ మణుల పంటన పంట ప్రాప్తి ఆయినది. వాటి వివరములు దిగువ సుదహరించబడినవి. చూచి తామూహించవచ్చును.

ధరల వివరము

జొన్నలు	అప్వాల్	౨౦
	మ.	౧౫
	సు.	౧౨
ఖర్చు	అప్వాల్	౧౬
	మ.	
	సు.	

రూపాయి ఒకటికి భాగ౹ ౧౪ మణులచొప్పున పంటపండినది

బాలాజీ...	౧౦					
	౮					
"	"	" ౪	"	"	"	"
"	మూడి...	౩	"	"	"	"

వీటినన్నిటిని సమచేర్చి (౫) టితో భాగించిన ఎకరమునకు (౮) మ ఆ చొప్పున పంట పండుచున్నది ఇట్టి దుర్గతిలో యుండుటయుండగా ఎటువంటి రయితు తమ జీవితము గా చేయగలరో సురాదృష్టముచే పద్ధతులుకూడా విచిత్రముగానె యున్నవి ఈశ్వరుడే రక్షించుగాక.

రెడ్డిగారుచేయు ప్రయత్నమునకు పరమేశ్వరుడు జయము చేయుగాక

ఇట్లు

తెల్గుయాభిలాషి

జి. వెంకట భూమారెడ్డి

దేశముఖు ఆరమూరు

H. E. H. The Nizam's State Railway

మ॥ ఘ॥ వ॥ నిజాము సంస్థానము వారి రైల్వే

నోటీసు

౧౯౩౩ వ సంవత్సరమందు రంజాను సెలవులకును, ౧౯౩౩ జనవరి ౨౯ వ తేది మొదలుకొని ౩౧ వ తేది వరకు హైదరాబాదు వద్ద జరుపబడబోవు తోటపైరులయొక్కయు కుక్కుట జాతులయొక్కయు ప్రదర్శనము కొరకును, తక్కువ ఖరీదు టిక్కెట్లు.

౧౯౩౩ జనవరి శనివారము ౨౮ వ తేది మొదలుకొని మంగళవారము ౩౧ వ తేది వరకు రెండురోజులను కలిపి, ఈ రైలుమార్గమందు ఆయాస్థానముల బుకింగులో రంజానుకును తోటపైరులయొక్కయు కుక్కుట జాతులయొక్కయు ప్రదర్శనముకును మొదటి రెండవ మూడవ తరగతు తగ్గింపు రిటర్ను టిక్కెట్లు, క్రింద తెల్పిన తగ్గింపు ధరలకు యీయబడును.—

మొదటి రెండవ తరగతులు	ఎట్టైనను ౧౦౦ మైళ్ళకుపై బడిన యెంత దూరమున కైనను	ఒక ప్రయాణమున కగు ఖర్చుకు పైగ అందు మూడవవంతు ఖర్చు
అన్నిబండ్లలోను మూడవ తరగతి	డిటో	ఒక ప్రయాణమున కగు ఖర్చుకు పైగ అందు నాల్గవ వంతుకర్చు
మొదటి రెండవమూడవ తరగతులు	ఎట్టైనను ౧౦౦ మైళ్ళకు తగ్గిన దూరమునకు	రానుపోను అగు ఖర్చులకు త... యున్నవో ౧౦౧ మైళ్ళకువలె... పై జెప్పిన తక్కువ రేట్లను చెల్లిలె...

౧౦౧ మైళ్లకు తక్కువ రేట్లు యీ క్రిందివిధముగనుండును—

మొదటి తరగతి రూ	౧౬—౧౩—౦	అన్నిబండ్లలోను మూడవ తరగతి రూ	౩—౩—౦
రెండవ ,,	౮—౭—౦		

౧౨ యేండ్ల వయసుగల పిల్లలకు పైజెప్పిన రేట్లలో సగమునకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

ఈ టిక్కెట్లను కొన్న తరువాత ౧౯౩౩ ఫిబ్రవరి ౬ వ తేది అర్ధరాత్రిలోపల తిరిగివచ్చు ప్రయాణమును ముగించవలెను.

రంజాను సెలవులకైన తగ్గింపులను గూర్చిన యితరవరతులకు ౧౯౩౨ నంవత్సరపు ౧౬ నంబరుగల గైడు అందు యస్. యస్. రైల్వే టైముటేబిలు యొక్క ౭౭ వ పుటలో ౧౯ వ ప్యారాను చూడవలెను.

హైదరాబాదువద్ద జరుగు తోటపైరులయొక్కయు కుక్కుట జాతులయొక్కయు ప్రదర్శనము ఒద్ద ప్రదర్శింపవలసిన వస్తువులపై వెళ్ళుటకు ప్రయాణమునకు పూర్తి సుంకపు రేట్లు వసూలు చేయబడును. అమ్ముడుపోని వానిని మాత్రము తిరిగి తీసుకొనిపోవుటకు చార్జి యుండదు ౧౯౩౩ జనవరి ౨౦ వ తేది మొదలుకొని ఫిబ్రవరి ౧౫ తేదివరకు రెండురోజులకలిపి ఈయనుకూలము ఉండును.

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరుగారి ఆఫీసు
సికింద్రాబాదు (దక్కను) జనవరి ౯ ౧౯౩౩

ఆజ్ఞచేత

డి. బి. ప్రెవరు

చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజరు

తక్కువ ధరలకు

యెక్కువ వెలగల వస్త్రువులు!

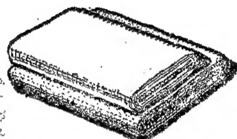
యెడ్సు వస్త్రములు యంత్రశాలలలో నేయబడి అచటినుండి నేరుగా చిల్లర అంగళ్లకును, స్టాకులుంచుకొను వాండ్రకును పంపబడుచున్నవి. ఈపద్ధతివలననే మరి వేటికిలేని విలువ యెడ్సువస్త్రములకుండుట సాధ్యమగుచున్నది.

ఈపద్ధతిన పనిచేయుటవలన కలుగులాభము సంతయు నీవుపొందుదువు. ఇంతకుముందు మధ్యస్థులకు పోవుచుండిన గొప్పగొప్ప లాభములు యిప్పుడు నీకువచ్చును.

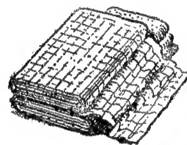
అవి ధరలు అంతతగ్గియుండుటకు కారణము,

మావద్దనున్న స్టాకులలో నూర్లకొలది పద్దులు ఉన్నవి వాటిలో మేము ప్రత్యేకముగా రుచించువాటిని మాత్రినిగ్రహించినాము. స్టాకులో నుండు సరకులన్నిటియొక్క నిజమైనవిలువలు ఒకేవిధముగా ఆశ్చర్యమును కలిగించును.

(క్రింద వేసినధరలు హాలీసిక్కా)

కోటుగుడ్డలు

పట్టు గుడ్డలు

కిటికీగుడ్డలు

EDSU Fabrics

గాంధి మహాత్ముని నిర్బంధపు వర్ధంతి

దేశమంతటను అరెస్టులు, లాఠీదెబ్బలు

౧౯౩౨వ సంవత్సరము జనవరి ౪వ తేదినాడు గాంధిమహాత్ముడునిర్బంధింపబడెను. అనాడే శాసనోల్లంఘనోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. ఈ సంవత్సరము, అనగా ౧౯౩౩వ సంవత్సరము, జనవరి నాల్గవ తేదినాడు ఆ రెండు సంఘటనముల వర్ధంతి జరుపబడెను.

బొంబాయి నగరమందుహరతాళముజరిగినది ప్రత్తి, బంగారు, వెండి,ధాన్యములు, గుడ్డలు—యీసరకులఅంగళ్లుసేరుకు తెరువబడియుండినను పని జరుగలేదు. కాంగ్రెసువారి ఉత్సవములను సభలను చెదరగొట్టుటకై పోలీసు వారన్ని ఏర్పాట్లనుచేసిరి. జనవరి ౩వ తేదినాడు రాత్రియే బజాజుగారిని వారింటికివచ్చిన మరియొకరిని పోలీసు లరెస్టుచేసి వారిపై క్రిమినలు లానవరణచట్టము ననుసరించి నేరముమోపిరి. ౨౦వ యసెంబ్లీ నిక్సొన్నిలు అధ్యక్షులును కార్యదర్శులిద్దరున, ౧౮ మంది సభ్యులును చౌపాతి తీరమున్న సభజరుపుటకు ఏర్పాట్లను గావించుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి. సాయంకాలము అతీరమున్న సభజరిగెను. సభవారందరు ఊరేగింపుగా కొంతదూరము నడువగనే పోలీసువారువచ్చి లాఠీలతో వారిని చెల్లాచెదరుచేసిరి అనేకులకుగాయములుతగిలెను.

అహమ్మదాబాదులో అంగళ్లుమూయబడెను. మిలుకలు తెరువబడినను మిల్లులు, పనివాండ్రులేక పోయినందున మూయబడెను. ఉదయమున అనేకులు జాతీయగీతములపాడుచు నగరమంతయు ఊరేగిరి. కాంగ్రెసుసంఘముల యాజమాన్యమున సాయంకాలము మానెకుచౌకునందు ఏర్పరచిన సభకు కాంగ్రెసువాలంటీర్లు బారులు తీరిపోవుచుండగా పోలీసువారు వారందరి నరెస్టుచేసిరి. ఇట్లు మొత్తము ౪౩ మంది పురుషులున్నూ నల్గురు స్త్రీలును అరెస్టుచేయబడిరి. ఒక స్త్రీకి నెలల బిడ్డయుండెను.

కలకత్తాలోకూడ హరతాళముజరిగెను. ౨౦ మంది కాంగ్రెసువాలంటీర్లు యిరువురు స్త్రీలు అరెస్టుచేయబడిరి ఊరేగింపుచేయుచుండగా వీరరెస్టుఅయిరి.

అలహాబాదులోకూడ హరతాళము జరుపబడెను. సాయంకాలము స్త్రీలముఖ్యముగా నొక యూరేగింపుజరిగెను. సివిల్లైనువద్దకు రాగానే ౯మమంది స్త్రీలను పోలీసువారరెస్టుచేసి ఊరేగింపును చెదరగొట్టిరి. ౧౨ మంది కాంగ్రెసువారరెస్టుచేయబడిరి

బీహారు రాష్ట్రమందు బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారి తెలిసిన దగ్గరనుండుకొన్న ప్రొఫెసరు శ్రీ పాలవిగారు అరెస్టుచేయబడిరి రాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘముయొక్క డిక్టేటరుగారుఅగు మథురాప్రసాదుగారు ఇరువురుస్త్రీలతో ఊరేగింపు జరుపనున్నందుగా పోలీసు వారడ్డమువచ్చి ప్రసాదుగారిని 'అస్త్ర' అను ఒకవాలంటీరును అరెస్టుచేసిరి. సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమందు ఆరుమంది అరెస్టుచేయబడిరి. [illegible] వచ్చినప్పుడు నల్లజెండాల ఉత్సవముజరిపిరి. ఆరాత్రి డిక్టేటరుగారు సర్దారు హరిహరసింగుగారు ౨౩ మందివాలంటీర్లతో అరెస్టుచేయబడిరి హరిగోవిందమిశ్రగారిని ౧౩ మంది వాలంటీర్లను ఊరేగింపులోనే అరెస్టుచేసిరి జాతీయపతాకలను పట్టుకొని గాంధికి జైయని యరచినందుకు ఇద్దరును ఉత్సవమును జరిపినందుకు ౧౮ మందియు అరెస్టుచేయబడిరి. గులాబాగున్నందు ఒక హిందూహోటలును సోదాచేసి పోలీసులు ౧౩ మంది కాంగ్రెసువాలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరి. సివిలుకోర్టు ఆవరణములో జాతీయపతాకలను ఎగురవేయ ప్రయత్నించినందుకు ముగ్గురువాలంటీర్లను, కాంగ్రెసుకరపత్రములను పంచిపెట్టుచుండ నల్గురు వాలంటీర్లను అరెస్టుచేయబడిరి

ఢిల్లీనగరమున హరతాళముజరిగెను. సాయంకాలము కాంగ్రెసుకరపత్రములను పంచిపెట్టుచుండు స్త్రీలలో నలుగురిని పోలీసులరెస్టుచేసిరి. గంటఘరువద్ద చేరియున్న గుంపును పోలీసువారు బలవంతముగ చెదరగొట్టిరి. మధ్యాహ్నపు ఊరేగింపును కూడ అట్లే చెదరగొట్టిరి

లక్నోలో ౫౭ మందికాంగ్రెసు వాలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారి సంతకములతోనున్న ప్రకటనపత్రములు విరివిగ పంచిపెట్టబడెను

జబల్పూరులో హరతాళము జరిగెను. ౨౯వ డిక్టేటరుగారు గొప్పఊరేగింపుజరిపిరి సాయంసభలో బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారి ప్రకటనచదువబడెను పోలీసువారువచ్చి డిక్టేటరును నలుగురువాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి సభను చెదరగొట్టిరి

ఆగ్రాలో కాంగ్రెసునాయకుడగు ముసీలాలుగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ప్రకటనను సభలో చదువుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి న్యాయాధికారి సమక్షమున నిలువక నగరము చూడ [illegible] అధ్యక్షుడుగా కోరిరి

కలికోటలో కాంగ్రెసు నాయకులు రెండు పెద్దఊరేగింపులను జరిపిరి పోలీసువారు ఎదురువచ్చి ౨౫ మందిని అరెస్టుచేసి మిగిలినవారిపై లాఠీదెబ్బలను వేసిరి. అనేకమందికి గాయములు తగిలెను ఉదయము జాతీయపతాకవందన సత్కారము నడపినందుకు అరెస్టుచేయబడిరి

గాంధిమహాత్ముని నిర్బంధపువర్ధంతి

సందర్భమున అరెస్టుల ఫలితములు

బొంబాయిలో యం. వి. సానిగారికి ౧౨ నెలల కఠినశిక్ష, ౧౦౦ రూపాయల జరిమానాయున్ను ౭ మందికి ఆరేసినెలల శిక్షయు, ఎమర్జెన్సీ కౌన్సిలు సభ్యులకు ౮ నెలల శిక్షయు విధింపబడెను.

అహమ్మదాబాదులో అరెస్టయిన ౨౦ మంది విడుదలచేయబడిరి ఢిల్లీలో అరెస్టుచేయబడిన ముగ్గురు వాలంటీర్లకు ౭ నెలల కఠినశిక్ష ౫౦ రూపాయల జరిమానా విధింపబడెను

కలకత్తాలో అరెస్టయిన ౧౪ మందికి ౬ నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడెను పురికొల్పుపత్రికల అచ్చువేసినందుకు చంద్రానాప్రెస్సు యజమానికి ౩ నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడెను చంద్రానాప్రెస్సు ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనము చేయబడెను

మీరటులో బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారి ప్రకటనగల కరపత్రములను పంచిపెట్టుచుండగా నల్గురు అరెస్టుచేయబడిరి నగరములో హరతాళము జరుగుచున్నది విదేశవస్త్రములకు బహిష్కరించవలెనని పత్రికలు విరివిగ పంచిపెట్టబడెను

ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెసుకు ఆక్టింగ అధ్యక్షుడగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు జనవరి ౬వ తేదినాడు అరెస్టుచేయబడిరి. పాట్నాలో అందరు హరతాళము జరుపుచున్నారు.

గాంధిమహాత్ముని అంతరంగిక కార్యదర్శియగు ప్యారేలాలుగారు అర్డినెన్సుచట్టము ననుసరించి అరెస్టుచేయబడినారు

౫౮ నపూనా డిక్టేటరుగారికి కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటు ౨ సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించెను పాట్నాలో డిశంబరు ౨౫వ తేదినాడరెస్టు చేయబడిన యిద్దరు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు ౮ నెలల కఠినశిక్షయు ౫౦ రూపాయల జరిమానాయు విధింపబడెను

రాజకీయ ఖైదీలు

సర్కారువారి ప్రకటన

రాజకీయ ఖైదీలను గురించి డిశంబరు ౩౧వ తేదినాడు బయలుపెట్టబడిన ప్రకటన ప్రకారము నవంబరునెల తుదివరకు ౧౭౧౪౫ మంది నిర్బంధితులు కలరు. అక్టోబరు నెల తుదకు ౧౯౨౫౩ మంది చెరసాలలో యుండిరి. వీరిలో ౧౭౫౨౮ పురుషులు ౪౧౭ స్త్రీలు ఉండిరి. ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన నిర్బంధవివరము దిగ్రింద తెలుపబడియున్నది

రాష్ట్రము —	పురుషులు —	స్త్రీలు —	మొత్తము
మదరాసు	౧౨౯౯	౧౧౭	౧౪౧౬
బొంబాయి	౪౧౫౮	౨౨౭	౪౩౮౫
బెంగాలు	౨౧౮౮	౧౩౪	౨౩[illegible]
సంయుక్త రాష్ట్రి	౬౨౪౮	౧౨౬	[illegible]
పంజాబు	౪౪౧	౧౯	౪౬౦
బీహారు + ఒరిస్సా	౨౧౭౪	౪౨	౨౨౧౬
మధ్యరాష్ట్రములు	౯౭౬	౧	౯౭౭
అస్సాము	౩౬౩	౬	౩౬౯
వాయవ్య రాష్ట్రము	౯౪౯	౧	౯౫౦
ఢిల్లీ	౧౪౧	౧౩	౧౫౪
కూర్గు	౫౯	౧	౬౦
అజ్మీరు + మేవారు	౫౬	౩	౫౯

[illegible] 15

RegNo.M.2185

STAMP

Printed and published by G. Rama krishna Reddy at the Golkonda power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.